

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 156/2018-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 16. mája 2018 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti EKO BENZ, s. r. o., Ľubochnianska 2131/2, Ľubotice, zastúpenej advokátom JUDr. Vladimírom Kucharčíkom, Štefánikova 40, Košice, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Obdo 73/2016 z 31. januára 2018 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti EKO BENZ, s. r. o., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. apríla 2018 doručená sťažnosť spoločnosti EKO BENZ, s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne

konanie podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 4 Obdo 73/2016 z 31. januára 2018 (ďalej len „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“).

2. Z obsahu sťažnosti sťažovateľky a jej príloh vyplýva, že rozsudkom Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) č. k. 26 Cb 176/2013-86 z 24. apríla 2014 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) bola zamietnutá žaloba sťažovateľky o zaplatenie sumy 14 947,88 € s príslušenstvom. Okresný súd okrem iného uviedol, že *„z hľadiska pôsobenia prejavu vôle nie je dôležitá skutočná vedomosť príjemcu (adresáta) právneho úkonu, pretože inak by adresát mohol účinkom prejavu vôle druhého subjektu zabrániť. Prejav vôle podľa tohto výsledku je právne účinný od momentu, kedy sa dostane do sféry vplyvu príjemcu, t. j. keď mal možnosť objektívne príjemca sa oboznámiť s obsahom zásielky, a to bez ohľadu na to, či tak skutočne urobil.“*. Podľa okresného súdu výpoveď predmetnej zmluvy o manipulácii a skladovaní, ktorú protistrana podala na poštovú prepravu, sa do sféry dispozície sťažovateľky dostala 28. novembra 2012 vhođením oznámenia pošty o uložení zásielky. Výpovedná lehota teda uplynula 31. marca 2013 (výpovedná lehota bola v predmetnej zmluve o manipulácii a skladovaní dohodnutá v dĺžke štyroch mesiacov, pozn.), a preto sťažovateľka nemá nárok na zaplatenie za služby spojenými so skladovaním za apríl 2013. Podľa názoru sťažovateľky výpovedná lehota uplynula až 30. apríla 2013, keďže zásielku prevzala 14. decembra 2012.

Sťažovateľka podala proti rozsudku okresného súdu odvolanie, o ktorom Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) rozhodol rozsudkom sp. zn. 8 Cob 238/2014 z 23. júna 2016 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) tak, že mu nevyhovel a rozsudok okresného súdu potvrdil, pričom sa v celom rozsahu po právnej a skutkovej stránke s jeho závermi stotožnil.

Následne bolo sťažovateľkou podané proti rozsudku krajského súdu podľa § 421 ods. 1 písm. a) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) dovolanie, keďže podľa názoru sťažovateľky sa krajský súd pri riešení právnej otázky odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Napadnutým uznesením najvyššieho súdu bolo dovolanie sťažovateľky odmietnuté podľa

§ 447 písm. c) CSP ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, keďže prípustnosť dovolania nebola daná.

3. Sťažovateľka uviedla, že „najvyšší súd, podobne ako súd odvolací a súd prvej inštancie, sa vôbec nezaoberali skutočnosťou, ktorú prezentoval navrhovateľ počas konania, že konateľ spoločnosti EKO BENZ, s.r.o. nebol prítomný v dňoch 28.11.2012 (streda) až 30.11.2012 (piatok) - teda v dňoch doručovania zásielky - v sídle spoločnosti (bol mimo územia SR), pričom on jediný bol oprávnený v mene spoločnosti takúto zásielku prevziať. Preto si nemohol prevziať od súdnej doručovateľky spornú doporučenú zásielku, resp. o existencii takejto zásielky nemal ani vedomosť. Zásielku, ktorej obsahom bola výpoveď zmluvy, si vyzdvihol na pošte dňa 14.12.2012, teda ešte v odbernej lehote, inak by mu ju pošta už nevydala. Až týmto dňom sa mohol objektívne dozvedieť o obsahu doručovanej zásielky. Pre daný prípad je však nepodstatné, či by si poštovú zásielku vyzdvihol už 1.12.2012, kedy sa vrátil zo zahraničia a mohol ju prvý krát objektívne vyzdvihnúť alebo až 14.12.2012, kedy tak skutočne urobil. Výpovedná lehota začala plynúť od prvého dňa mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom si predmetnú zásielku prevzal.

... Navrhovateľ zastáva názor, že doporučená zásielka, ktorej obsahom bola výpoveď zmluvy zo strany jeho zmluvného partnera, mohla byť navrhovateľovi objektívne doručená buď dňom jej doručenia do vlastných rúk adresáta, ak by bol adresát prítomný pri jej doručovaní súdnym doručovateľom, alebo dňom, v ktorom by si ju adresát na základe oznámenia o jej uložení na pošte po návrate zo zahraničia prevzal v rámci plynutia odbernej lehoty na pošte alebo najneskôr dňom, v ktorom by odberná lehota na prevzatie zásielky máme uplynula a počas nej by si ju adresát nevyzdvihol. Až niektorým z týchto časových okamihov môže nastať objektívna možnosť oboznámiť sa obsahom zásielky bez ohľadu na to, či by sa adresát o jej obsahu aj skutočne dozvedel.“

4. Sťažovateľka v petite navrhuje, aby ústavný súd vydal nález, ktorým vysloví porušenie jej v bode 1 označených práv napadnutým uznesením najvyššieho súdu, zruší napadnuté uznesenie najvyššieho súdu a vráti mu vec na ďalšie konanie. Okrem toho sa domáha aj priznania náhrady trov konania v sume 790,92 €.

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

6. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

7. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

8. Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

9. Ústavný súd návrh predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

10. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

11. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

12. Súčasťou stabilizovanej judikatúry ústavného súdu je aj doktrína možných zásahov ústavného súdu do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov vo veciach patriacich do ich právomoci. Ústavný súd predovšetkým pripomína, že je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy). Vo vzťahu k všeobecným súdom nie je prieskumným súdom ani riadnou či mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. I. ÚS 19/02, I. ÚS 31/05) a nemá zásadne ani oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (m. m. II. ÚS 21/96, II. ÚS 134/09). Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.).

13. Podľa judikatúry ústavného súdu základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (resp. právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru), vyslovenia porušenia ktorého sa sťažovateľ dovoľáva, zaručuje každému právo na prístup k súdu, ako aj konkrétne

procesné garancie v konaní pred ním (I. ÚS 26/94). Ústavou zaručené základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy neznamená právo na úspech v konaní pred všeobecným súdom (II. ÚS 21/02, IV. ÚS 277/05).

14. Pravidlá týkajúce sa prípustnosti dovolania majú za cieľ zaistiť riadny výkon spravodlivosti a zvlášť rešpektovať princíp právnej istoty, ktorá bola nastolená právoplatným rozhodnutím. Dotknuté osoby musia počítať s tým, že tieto pravidlá budú aplikované. Jednako tieto pravidlá alebo ich používanie nemôžu týmto osobám zabrániť, aby využili existujúci opravný prostriedok (napr. I. ÚS 4/00; vec Pérez De Rada Cavanilles c. Španielsko, rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 28. októbra 1998). Otázku posúdenia prípustnosti dovolania rieši zákon. Posúdenie splnenia zákonných predpokladov (podmienok) prípustnosti dovolania s negatívnym výsledkom nemôže viesť k záveru o porušení označených práv sťažovateľov v prípade, ak zákonné pravidlá dovolanie nepripúšťajú (mutatis mutandis IV. ÚS 35/02). Postup súdu v súlade so zákonom nemôže byť dôvodom na vyslovenie porušenia označeného práva sťažovateľa.

15. Predmetom podanej sťažnosti je tvrdenie sťažovateľky, že došlo k porušeniu jej v bode 1 označených základných práv, a preto sa ústavný súd oboznámil s napadnutým uznesením najvyššieho súdu. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na náležité odôvodnenie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, ktorý v relevantnej časti odôvodnenia konštatoval:

„Skutočnosť, že dovolateľom označené rozhodnutie najvyššieho súdu, od ktorého vyvodzuje odklon odvolacieho súdu od rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, sa dotýka situácie, kedy k vyzdvihnutiu zásielky v odbernej lehote vôbec neprišlo, nevylučuje aplikáciu uvedeného právneho záveru aj na situáciu, kedy k prevzatiu zásielky neskôr (v odbernej lehote) prišlo. Opačný záver by viedol k vzniku situácií, kedy by adresát zásielky vytváral neprimerané obštrukcie pri jej preberaní, úmyselne oddiaľoval začiatok plynutia výpovednej doby a spôsobil tak nerovnosť vo vzájomných právach a povinnostiach subjektov právnych vzťahov. Je možné súhlasiť s právnym názorom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu, v zmysle ktorého je podstatné posúdenie, kedy mal adresát objektívne možnosť sa s obsahom zásielky oboznámiť a nie kedy tak skutočne urobil, ktoré

korešponduje aj so závermi vyjadrenými v rozhodnutí najvyššieho súdu označenom dovolateľom sp. zn. 5Cdo/129/2010. Neúspešným pokusom o doručenie na adrese sídla žalobcu a následným vhadením oznámenia o uložení zásielky na pošte bolo adresátovi objektívne umožnené si zásielku vyzdvihnúť a oboznámiť sa s jej obsahom a skutočnosť, že tak adresát aj napriek vedomosti o uložení zásielky na pošte neurobil, nemôže byť na ťarchu odosielateľa. Odvolací súd sa pri riešení tejto právnej otázky neodklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, preto prípustnosť dovolania žalobcu nie je možné z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p. vyvodit’.“

16. Ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd ako súd dovolací v napadnutom uznesení jasne a zrozumiteľne vyjadril dôvody, pre ktoré najvyšší súd dovolanie sťažovateľky odmietol. Najvyšší súd v napadnutom uznesení primeraným a v okolnostiach danej veci postačujúcim spôsobom reflektoval na sťažovateľkou vznesené námietky. Ústavný súd na základe uvedeného zdôrazňuje, že právny záver najvyššieho súdu v napadnutom rozhodnutí nevykazuje znaky arbitrárnosti, zjavnej neodôvodnenosti či svojvôle, čo by bolo možné konštatovať len v prípade, ak by sa natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení zákona, že by tým poprel jeho účel a význam (m. m. III. ÚS 264/05, I. ÚS 23/2010).

17. Sťažnosť neobsahuje žiadnu ústavne významnú argumentáciu, pretože dovolanie proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu sťažovateľka totiž založila prevažne na argumentácii totožnej s odôvodnením sťažnosti. V súvislosti s procesnou aktivitou sťažovateľky, ktorá sa dožaduje iného, pre ňu priaznivejšieho posúdenia celej veci, ústavný súd konštatuje, že nie je v poradi ďalším súdom rozhodujúcim o opravnom prostriedku sťažovateľky.

18. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s právnym názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nepostačuje na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojim vlastným. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať

s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

19. Z už uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť sťažovateľky pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti (bod 12, pozn.).

20. Keďže sťažnosť sťažovateľky bola odmietnutá ako celok už pri jej predbežnom prerokovaní, rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. mája 2018